GAZETA KRAKOWSKA

Nro 75.

Z KRAKOWA DNIA 18. WRZESNIA 1811 Roku WE SRODE.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu W Pałacu Naszym w Dreznie d. 24go *miesiąca Sierpnia roku* 1811.

FREDERYK AUGUST

z Bożey Łaski Król Saski, Xże Warszawski &c. &c.

Na przedstawienie Naszego Ministra Spraw Wewnętrznych i po wysłuchaniu Naszey Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Postanowiwszy artykułem 123 Dekretu Naszego pod dniem 22 Lutego 1811, iż zmarły w ciągu urzędowania Poseł lub Deputowany w liczbę trzeciey części na teraz wychodzić maiących ma bydź policzonym, który to przepis i co do mianowanych na urzędy z powyższemi niezgodne rozciągnęliśmy, chcemy aby w mieysce tych ubyłych członkow Izby Poselskiey, obranemi byli na naypierwszych Seymikach nowi Posłowie i Deputowani, których urzędowanie w Epoce pierwszego odnowienia się Izby Poselskiey ustanie.

Art. 2. Losowanie oznaczone w artykule 4tym powyższego Dekretu, w tym sposobie uskutecznionem będzie, iż nayprzód tyle gałek ma bydź uiętych, ile nowo obranych członkow z prawa wychodzi. Toż samo postępowanie ma bydź zachowanem w drugiey Epoce odnawiania się Izby, co do trzeciey części członkow z prawa pozostaiących. W dalszych Epokach, doprowadzona iuż do porządku koley następstwa, iedynem będzie prawidłem.

Wykonanie tey Naszey Woli Ministrowi Spraw Wewnętrznych, umieszczenie w dzienniku Praw, Ministrowi Sprawiedliwości polecamy.

(Pod.) *Frederyk August.*

(L.S.) Przez Króla.

Zgodno z orygina.

Felix Łubieński, Minister Sekretarz Stanu

Minister Sprawiedli: Stanisław Breza.

(L.S.) Zgodno z oryginałem:

Antoni Joneman Minister Sekret. Stanu

Sekretarz Jeneralny. Stanisław Breza.

Z Warszawy d. 10. *Września.*

Ze zlecenia JW. Ministra Spraw Wewnętrznych umieszczamy co następuie.

Wypis z Protokołu Sekretaryatu Stanu, w Hertzogenbusch dnia 7 *Maia* 1810.

Napoleon, Cesarz Francuzow, Król Włoski, Protektor Związku Reńskiego, Pośrednik Szwaycarskiego, i t. d.

Maiąc w szczególnym względzie podzwignienie rękodzielni państwa Naszego, których len iest materya pierwotną, bacząc, że iedyną przeszkodą w połączeniu mierności ceny z doskonałością płodow ich iest,

że dotąd nie potrafiono zastosować machin do przędzenia lnu, tak iak są do bawełny, postanowiliśmy i stanowiemy:

Art. 1. Będzie przyznaną nagroda miliona iednego frankow dla wynalazcy, iakiegoby ten bądź był narodu, naylepszey machiny zdatney do przędzenia lnu.

Art. 2. W tym zamiarze summa iednego milliona oddana iest pod rozrządzenie Ministra Naszego Spraw Wewnętrznych.

Art. 3. Ninieyszy Nasz wyrok przetłumaczony będzie na wszystkie ięzyki, i posłany Naszym Posłom, Ministrom i Konsulom Państw obcych do obwieszczenia.

Art. 4. Ministrom Naszym Spraw Wewnętrznych, Skarbu i Związkow zewnętrznych uskutecznienie tego wyroku poleca się.

(Pod.) *Napoleon.*
przez *Cesarza*:
Minister Sekretarz Stanu
H. B. Xże Bassano.

Programma nagrody iednego miliona, ofiarowaney Dekretem dnia 7 Maia r. b. wynalazcy naylepszych machin do przędzenia lnu.

Art. 1. Ofiarowana Dekretem dnia 7 Maia 1810 nagroda wynalazcy naylepszego układu machin zdatnych do przędzenia lnu przyznaną będzie temu, który potrafi sprząść:

1mo. Nici lniane na osnowę i wątek, zdatne do zrobienia tkania wyrownywaiącego w cienkości muszlinowi, wyrobionemu z nici bawełnianych, których Nr. 400,000 metrow na kilogram, czyli Nr. 164,000 łokci na grzywnę idzie. — Działania użyte w otrzymaniu takowey przędzy sprawiać powinny oszczędność 8/10 kosztu przędzenia ręcznego.

2do. Nici lniane na osnowę i wątek, zdatne do zrobienia tkania, rownego w cienkości materyi zwaney Perkal, wyrabianey z nici bawełnianych, których Nro. 225,000 metrow na kilogram, czyli Nr. 92,000 łokci na grzywnę idzie. — Działania użyte w otrzymaniu takowey przędzy sprawiać powinny oszczędność 7/10 kosztu przędzenia ręcznego.

3tio. Nici lniane na osnowę i wątek, zdatne do zrobienia tkania, rownego w cienkości materyi wyrabianey z nici bawełnianych, których Nr. 170,000 metrow na kilogram, czyli 70,000 łokci na grzywnę idzie. — Działania użyte w otrzymaniu takowey przędzy sprawiać powinny oszczędność 6/10 kosztu przędzenia ręcznego. — W oszczędzeniach kosztow roboczych poprzedniemi warunkami przepisanych, obięte są także te, iakie otrzymać będzie można we wszystkich działaniach przygotowawczych do przędzenia lnu.

Art. 2. Gdyby warunki przepisane poprzednim artykułem w zupełności wykonanemi nie zostały, będzie przyznano 500,000 frankow temu, który zadość uczyni drugiemu i trzeciemu tych warunkow. — A w przypadku, gdyby tylko trzeci warunek był dopełnionym, nagroda na 250,000 frankow zmnieyszona będzie.

Art. 3. Kommissya złożona z siedmiu członkow, pomiędzy któremi czterech rękodzielnikow, a trzech biegłych w umieiętnościach mechanicznych, przez Ministra Spraw Wewnętrznych mianowana, ma zlecenie rozpoznawać wszystkie machiny, które do współubiegania się podane będą, niemniey iak dopełnienia wszelkich działań, iakie dla pewności o ich skutku oraz wielości i doskonałości ich płodow uzna potrzebnemi. — Kommissya rapport szczegółowy wypadkow z rozpoznawania swoiego Ministrowi Spraw Wewnętrznych uczyni.

Art. 4. Współubieganie się trwać będzie przez trzy lata, zacząwszy od d. 7 Maia r. b. do tegoż dnia 1813.

Art. 5. Ubiegaiący się będą powinni machiny swe, koszta transportu załatwiwszy, przed wyyściem terminu Ministrowi Spraw Wewnętrznych przesłać; lecz przed przesłaniem machin, mogą mu ich rysunki wraz z obiaśnieniem na piśmie podać i próbki ich płodu, ażeby Kommissya mogła dać poznać: czyli są zdatne do współubiegania się, i w przypadku odmownym, ażeby wynalazcy koszta transportu oszczędzili. — Wszakże przypuszczone będą do konkursu machiny, których wynalazcy sądziliby stosownem przedstawić ie, pomimo przeciwnego otrzymanego oznaymienia.

Art. 6. Machiny, aby do konkursu przypuszczonemi były, powinny bydź wystawione w prawdziwey wielkości i w ta-

kim stanie, iżby zarówno, iak gdyby do przędzenia w fabryce służyć miały, użytemi bydź mogły. — W miarę ich przybywania, Minister Spraw Wewnętrznych w składzie sztuk i rzemiosł zachować ie każe, gdzie natychmiast po wyyściu czasu przeznaczonego na konkurs, rozpoznawanemi będą.

Art. 7. Ubiegaiący się podadzą do wiadomości Kommissyi wszystkie postępowania swe, od czasu wyięcia lnu nieobrobionego z suszalni, aż do ostatnich działań w przędzeniu.

Art. 8. Układ machin, który zupełnie warunkom wymienionym, zadość uczyni, stanie się, własnością rękodzielni Francuzkich od czasu, iak nagroda przyznaną wynalazcy bedzie; części zaś onegoż mechaniczne będą należeć do rządu. — Postanowiono w Paryżu d. 9 Listopada 1810 roku.

Minister Spraw Wewnętrznych
Hrabia Państwa Montalivet.

Rapport Kommissyi ustanowioney przez Ministra spraw Wewnętrznych.

Już doświadczeniem nayszczęśliwszem zwalczone są powszechnie we Francyi przeszkody, zachodzące w przędzeniu za pomocą machin bawełny, w wszelkich stopniach cienkości. Już równie doszło się przez machiny przędzy różnego rodzaiu wełny z taką doskonałością i oszczędzeniem kosztów roboczych, że spodziewać sie można, iż część ta znakomita przędziwa naszego w krotce ostatni stopień doskonałości otrzyma. Pozostało do przedsięwzięcia ulepszenie w innym rodzaiu, dotyczące sie użycia lnu, czyli wyrabiania z onegoż płótna i innych tkań we Francyi, zbieraiącey z gruntu własnego ten produkt. Cesarz niezmordowaną staraunością o powiększenie wszystkiego co nasz przemysł składa, zaięty, sądził iż zachęcaiąc przędzenie lnu, zachęci tem samem uprawę tey rośliny, i że wypadki ztąd równie, iak iuż co do bawełny doświadczamy, znaczne otrzymać bedzie można. Mniemał oraz N. Pan, że zamiast czekania trafów szczęśliwych lub spekulacyy handlowych, któreby wiadomości mechaniczne, nabyte w sztuce przędzenia, do przędzy lnu, zastosowały, wzbudzić należy czynny przemysł Francuzow, iako w przedmiocie, tak blisko z pomyślnością narodową połączonym, że zwrócić wypada uwagę Artystów na zaprowadzenie naylepszego układu machin, zdatnych do przędzenia lnu. W tym celu ofiarował milion ieden nagrody temu, który trudność w całey swey zupełności zwycięży, i który taką potrafi sprawić oszczędność kosztów roboczych, że za cenę nie zbyt wysoką naypięknieysze tkania lniane sprawić będzie można.

Wspaniała ta nagroda wskazuie, ile Naczelnika państwa postęp rolnictwa, sztuk i handlu obchodzi, i razem dowodzi: że iemu lepiey niż komu bądź iest znano iak we wszystkich sztukach zachęcenia nietylko w miarę ich użytku, lecz i trudności iakie, wystawuią, zastosowane bydź powinny.

Sztuka przędzenia lnu, po wysuszeniu i zmiądleniu onego zasadza się szczególniey 1mo, ażeby rozdzielić włokna za pomocą grzebieni czyli gręmplów; 2do, ile można iak nayrównicy włokno w długości, odpowiadaiącey cienkości właściwey dźbłów i takiey iaką otrzymać powinna przędza, porozdzielać; 3tio, nici należycie do użycia założonego skręcić.

Machiny do przędzenia bawełny służące przywiodły niektórych Mechaników ku obmyśleniu, podobnych do przędzenia lnu, z umiarkowaniem i zastosowaniem onychże do tego nowego rodzaiu przędzenia.

Nadmieniemy tu tych Artystów, którzy z wiedzą Rządu, a przed wezwaniem uczynionem do geniiuszu sztuk mechanicznych, przez Dekret N. Pana d. 7 Maia b. onemiż trudnili się.

W roku 5 P. Dumanrey w Incarville przy Louviers wystawił układ machin, zdatnych do przędzenia lnu

JP. Delafontaine, syn używa postępowania Pana Demanrey w założeniu, które czynił w Lafleche przed dwoma laty, gdzie len na machinach przędzie.

Dnia 28 Germinal roku 6. — William Robinson zyskał pozwolenie wprowadzenia machin zdatnych do przędzenia lnu.

Dnia 29 Floreal roku 7 PP. Fulton i Cutting otrzymali list wynalazku na nowe machiny do przędzenia lnu i konopi,

)2(

i wyrabiania z nich sznurów i lin.

Dnia 26 Thermidor roku 9 żądał JP. Clarke patentu wynalazku nowych działan w fabrykacyi i przędzeniu lnu.

W roku XII. P. Busby, Mechanik osiadły w Rouen, wystawił machiny do przędzenia lnu dla kilku rękodzielni miasta tego, a od tego czasu znaczną ich ilość do Dreux, Troyes i Paryża dostarczył, gdzie teraz dalszém w tym rodzaiu stawianiem trudni się.

Dnia 27 Marca 1807 wydany został JP. Alfonsowi Leroy, synowi, list wynalazku na nową machinę zdatną do przędzenia lnu i konopi w całey ich długości.

Dnia 17 Sierpnia 1807 Grzegorz Munier z Versailles otrzymał podobny list na machinę do przygotowania i przędzenia lnu i konopi.

Dnia 22 Stycznia 1808 Jan Nadden i Patrick Oneal w Paryżu zyskali list wynalazku na machiny służące do przygotowania i przędzenia lnu, konopi czesanych i odchodu z iedwabiu.

Po tych pierwszych doświadczeniach, z mniey więcey znaczną pomyślnością przedsięwziętych przez małą liczbę Mechaników, iako w szczególnym ich spekulacyi przedmiocie, spodziewać się należy nayszczęśliwszych wypadków z pamiętnego współubiegania, które do przędzenia lnu przez machiny od N. Pana iest otwarte.

Podpisano: *Monge Hr: Państwa Pr: Joli de Banneville. Bardel, Molard.*

Potwierdzono w Paryżu dnia 9 Listopada 1810 roku.

Minister Spraw Wewnętrznych, *Hrabia Państwa, Montalivet.*

Z Poznania d. 7 Września.

W tuteyszym pałacu rządowym czynią przysposobienia na przyięcie N. Pana, który drogą swą bytnością kray wiernych swym przodkom i sobie poddanych, w tym miesiącu uszczęśliwić postanowił, oznaczywszy dzień wyiazdu swego z Drezna na 16 m. b.

Z Madrytu d. 16. Sierpnia.

Wczoray rowno z świtem wystrzały z dział oznaymiły mieszkańcom o uroczystości imienin Nayiaś. Cesarza. J. K. Mość przyymował powinszowania od ministrow swoich, WW. urzędnikow, ciała dyplomatycznego i officerow załogi. Wieczorem wyprawiona została walka bykow, którą J. K. Mość obecnością swoią zaszczycić raczył i powitany był nayżywszemi okrzykami radości. Potem nastąpiło oświecenie miasta i faierwerk. Wczoray i dziś miał na sobie J. K. Mość mundur Xiążąt Francuzkich. Ambassador Francuzki dał w swoim pałacu z powodu imienin swoiego Monarchy świetną ucztę.

Król wysłał Ministra policyi, D. Pablo Arribas, do prowincyy Segowii i Avila, dla urządzenia tam ostatecznie wszystkich odnóg administracyi. Minister obu Indyy zawiaduie przez ten czas iego wydziałem. Osoby posiadaiące wiadomość rzeczy i zaufanie Królewskie posłane są w tymże celu do innych prowincyy.

Na przełożenie władz Waladolidy ułaskawił Król 32 osób, które z rożnych przyczyn były aresztowane. Obwinione one były o kary godne zamysły; wiarołomność nieprzyiacioł Hiszpanii uwiodła ich rozum, ale serca ich nie były skażone.

Pułkownik D. Jozef Clary, dowodzca fizylerow gwardyi J. K. Mci, umarł w tych dniach w 22 roku życia.

Z Tulonu d. 22 Sierpnia.

Liniiowe okręty J. C. K. Mci, le Majestueux, Boreasz, Ulm, Dunay i Magnanim, odparły d. 20 kilka nieprzyiacielskich okrętow, które się do portu zbliżyły. D. 21 przyłączyły się do tey dywizyi okręty liniiowe Wagram, Berło, Suffren, Donauwerth, Wrocław i kilka fregat i czyniły w obliczu nieprzyiacielskiey floty przez cały dzień obroty. Dziś czyniło znowu przed

tąż flotą 10 liniiowych okrętow obroty. Nie podobna, żeby kto większą mógł okazywać czynność, iak Wiceadmirał Emeriau z swoią eskadrą okazuie.

Z Amsterdamu d. 3. Września.

W Zuydersee schwytano młodego wieloryba, który był 36 stop długi i 17,000 funtow ważył. Grubości miał 14 stóp. Jak tylko ludzka pamięć zasięgnąć może, nie widziano pod naszemi brzegami tak wielkiey ryby.

Stosownie do wyroku Cesarskiego nikt nie może bydź chowany w departamencie Skaldy w kościele i innych mieyscach, gdzie ludzie zwykli się zgromadzać.

Z Londynu d. 24. Sierpnia.

(Z Monitora i Dziennika państwa.)

Wczoray rano przybyła z Lizbony poczta z listami i gazetami do 4 b. m. W iednym z nadeszłych tą pocztą listow pod d. 4 Sierpnia czytamy:

" Woysko nasze uczyniło nowe poruszenie; oddaliło się od niezdrowych bagnisk Alentejo, wyiąwszy korpus Jenerała Hill, który tam pozostał. Głowna kwatera przeniosła się do Kastel Branko. Woysko Jenerała Blake wysiąśdź ma, iak słychać, do Almeria.,,

Z Windsoru d. 23 Sierpnia. " J. K. M. znayduie się w takim samem stanie, iak wczoray.,, — *D. 24 Sierpnia.* " W znakach choroby J. K. Mci nie zaszła w cale żadna odmiana.,,

Lubo rozeszła się pogłoska, iż J. K. Mość znayduie się w niebezpieczeństwie życia, mamy iednak zapewnienie od osób będących przy Królu, iż dotąd nie widzą żadnego niebezpieczeństwa.

Okręt mały Belt powrocił do Portsmutu. Wszyscy officerowie będący na tym okręcie, opowiadaią zayście między fregatą Amerykańską w sposobie zgadzaiącym się z doniesieniem Kapitana Bingham.

Listy od rzeki de la Plata pod d. 17 Czerwca donoszą, że dnia poprzedzaiącego poddała się twierdza Montevideo Amerykańskim patryotom. Domyślaią się, że Wicekról tey prowincyi, Elio, uciekł z swoiemi stronnikami wodą; ale ieszcze nie miano pewności. Ministrowie odebrali także listy z Rio-Janeiro, które potwierdzaią wiadomość o poddaniu się Montevideo. Patryoci z Buenos-Ayres odnieśli także wewnątrz kraiu znaczne korzyści; opanowali bowiem miasta Qualequay, Qualequasihie i Arrojode-la China.

Z Lizbony piszą pod d. 24 Sierpnia, iż przedaią tam Angielskie towary z stratą 30 do 40 od sta od ceny Londyńskiey, iże oprocz tego muszą ie często ieszcze dać na kredyt.

Onegday udał się Lord Kanclerz do izby wyższey i doniosł iey, iż parlament z woli Xcia Rejenta odroczony iest do 4 Października.

Admirał Hood płynie na fregacie Owen Glanower niezwłocznie do wschodniey Indyi.

Amerykański okręt Brutus, z Baltimore do Bordeaux przeznaczony, zatrzymany przez fregatę Dianę i do Plimutu odesłany został.

Z żalem donieść musiemy, iż korsarze Francuzcy bardzo są czynnemi w kanale Jersey, i w dwoch dniach zabrali 4 nasze okręty.

Xże Sussexu, który iuż wychodził z choroby, zapadł na nowo, i znaydował się wczoray w wieczor w niebezpieczeń-

ſtwie.

Siodmy pułk fizylerow, który z Portugalii powrocił, idzie przez Tunbridge do Maiſtone, i zmnieyszył się do 50 officerow i 70 żołnierzy. Niektórzy ludzie z tego pułku ponieśli okropne rany. Jednemu żołnierzowi poszarpała kula język i musiano mu go urznąć. Mieszkańcy Tunbridge czynią składki na nieszczęśliwych tych kalekow.

Metodyści nasi odprawili w tych dniach roczny swoy synod. Znaydowało się na nim przeszło 250 duchownych. Sekta ta liczyła przeszłego roku 7445 osób.

Bernard Trotter, sekretarz sławnego Foxa, zamyśla wydać biograficzne pamiętniki o życiu oſtatnich lat sławnego tego Męża, a mianowicie o iego podroży do Hollandyi, Belgii i Francyi w roku 1802. P. Trotter towarzyszył mu w tey podroży. Do tych pamiętnikow dołączone będą rozmaite nie drukowane ieszcze liſty Foxa.

PP. Mackenzie, Holland i Bright powrocili z swey podroży do Islandyi i wydaią iey opis. Zawierać ona będzie jeograficzne, fizyczne i polityczne wiadomości o tey wyspie, i krotki opis dzieiow Islandyi i literatury.

Ponieważ dzieła Miltona prozą pisane, nie są do czytania przyiemne, przeto P. Burrett zrobił ich krotki zbior w dwoch tomach.

Mniemana czarownica nazwiskiem Betty skazana zoſtała na półroczne roboty w domu poprawy, ponieważ wyłgała wiele pieniędzy na dziesięcioletniey dziewczynie, którą groziła czarodzieyską swą sztuką zabić, ieżeli iey się nie opłaci. Biedna dziewczyna aż od zmysłow z przeſtrachu odeszła. Wspomniona czarownica ma przeszło 70 lat, inaczey byłaby surowiey ukarana.

Profeſsor Mnieamiki, P. Feinnoigle, przybył do Liwerpoola.

Z Lizbony d. 30. Lipca.

D. 24 miano w Oporto nadzwyczayny upał. W wieczor powſtał okropny wicher, który wiele okrętow masztow pozbawił i uszkodził. W czasie tego wichru całe Niebo zdawało się bydź z powodu błyskawicy w ogniu. Nayſtarsi mieszkańcy nie pamiętaią ieszcze tak okropney burzy. Szczęściem nikt przecie nie utracił życia, chociaż wiele osób z przeſtrachu zmysłow pozbawione zoſtały.

Z Hanau d. 29. Sierpnia

Cesarzowna Jmć Paulina. Xżna Gwaſtali, mianowała P. Papillon dozorcą swoich lasow, które posiada W. Xięſtwie Frankfortskim.

Z Frankfortu d. 30 Sierpnia.

Onegday w wieczor ziechał W. Xże nasz do tuteyszego miaſta. Wczoray odprawił się obrządek chrztu syna Hrabiego Tascher w kaplicy pałacu. Chrzeſtnym oycem był W. Xże Jmość, a Chrzesną matką Cesarzowa Jozefa, którey mieysce zaſtąpiła Xżna Stollberg. Bytność W. Xcia nie będzie tu długa; d. 2 Września ma bowiem do Aszaffenburga powrocić.

Matka Nayiaśnieyszego Cesarza Napoleona przyiechała d. 27 Sierpnia o godzinie 5 po południu do zamku Napoleonshöhe (w króleſtwie Weſtfalskim.) Pułkownik Zurweſten, ieden z adjutantow Królewskich wyiechał na przeciwko niey do Koblenz. Z oſtatniego miaſta wyie-

chała d. 25, a d. 26 nocowała w Marburgu, w pierszem mieście Westfalskim, gdzie powitaną została przez Ministra wewnętrznego i W. Mistrza obrzędow. *D.* 27 zrana wyiechał Król na przeciwko wysokiey swey Matce aż do Wabern, gdzie razem sniadali. Królewska gwardya i 2gi pułk liniowey piechoty stały przed Napoleonshöhe, gdy wieżdzała, w paradzie. Za przybyciem powitaną została od NN. Królestwa, urzędnikow dworskich i dam pałacowych.

Z Stokolmu d. 27 *Sierpnia.*

Dworska gazeta nasza zawiera co następuie:

" Obca bezwątpienia Angielska gazeta, donosi z podrobionego z umysłu listu z Gottenburga, że Hrabia Essen, naczelny dowodzca woyska zachodniego, iadł obiad u Angielskiego konsula i odwiedził Admirała Saumarez na iego flocie. Hrabia Essen nie upodla się do tego stopnia, ażeby miał zbiiać tak grubą potwarz, ale my iesteśmy upoważnionemi donieść, iż w Gottenburgu nie ma w cale konsula Angielskiego, i że Hrabia Essen nigdy nieodwiedził Angielskiego Admirała Saumarez „

Z Drottningholm donoszą pod d. 24 b. m. iż Królewicz Następca tronu ma się coraz lepiey i w krótce przyydzie do zupełnego zdrowia.

Nadworny sąd w Drottningholm wydał nakoniec wyrok przeciw zaboycom Marszałka państwa Fersena. Jeden z nich iest na śmierć skazany, inny na 40 par rozg, utratę czci, i roczne w twierdzy więzienie, inni na 14 i 28 dniowe więzienie o chlebie i o wodzie, karę pieniężną, &c. Lecz mniemaią, iż wielu z nich odwoła się do łaski Królewskiey.

Od granic Hiszpańskich d. 12 *Sierpnia.*

Położenie rzeczy w Andaluzyi wzięło zaraz pomyślny obrot, iak tylko woyska Francuzkie poraziły Anglikow w Estramadurze. Nim to iednak nastąpiło, zachodziła o Andaluzyą nieiaka obawa, gdy dowiedziano się, iż część załogi Kadyxkiey ma przy St. Lucar de Barrameda wylądować i poyśdź szybko przeciw Sewilli, dla opanowania ważnego tego miasta przy teraźnieyszych działaniach i znaydujących się tam wielkich zapasow. Dowiedziano się także, iż junta Kadyxka wszystko czyniła, ażeby w rożnych okolicach Andaluzyi podnieść poiedyncze rokosze, które spodziewano się potem zamienić na poszechny rokosz. Xże Dalmacyi (Marszałek Soult) lubo zatrudniony w ow czas był wewnątrz Estramadury, poczynił iednak potrzebne rozporządzenia do zniszczenia tych zamachow, które nie były mu tayne. Znaczny oddział korpusu Sebastianiego miał rozkaz, za naypierwszem doniesieniem o wylądowaniu nieprzyiaciela do St. Lucar, udać się z szybkością błyskawicy do okolic Sewilli i złączyć się z odwodowemi woyskami. Xże Belluny (Marszałek Wiktor) wysłał także z pod Kadyxu ieden pułk, który złączył się z rzeczonem odwodowem woyskiem i wspólnie czynił zniem służbę w Sewilli i będących około tego miasta zamkach, które są pokończone i w tak dobrem znayduią się stanie obrony, iż mogły długie oblężenie wytrzymać. Z gór z za Korduby i Andaluzyyskich od Portugalii spuściły się w prawdzie na rowni-

ny zbroyne kupy, i dosyć znaczna kupa konnicy pokazała się nawet w okolicach Sewilli i sprawiła tam trwogę; lecz wszystkie te kupy nie potrafiły tam zrządzić rokoszu i przestały na rabunku, który znaywiększem okrucieństwem popełniały. Dobry duch Andaluzyanow pokazał się na nowo. Zewsząd, gdzie tylko były narodowe gwardye urządzone, spieszyły dla przywrocenia porządku i odpędzały rabusiow. Uproiektowane w Kadyxie wylądowanie do St. Lucar, nie mogło iednak dla zaszłych kłotni między Angielskim Jenerałem Graham i Hiszpańskiemi władzami, przybydź do skutku, a nawet go nie tentowano. Tu rozeszła się nagle wiadomość o połączeniu się obu woysk Francuzkich nad Gwadyaną i cofnieniu się Angielskiego woyska do Portugalii. Xże Dalmacyi posłał zaraz kilka tysięcy ludzi do Sewilli i odesłał zgromadzone tam woyska nad brzegi, dla uderzenia na korpus Blaka, ktory tym czasem z Portugalii nad rzekę Tinto przybył; lecz ten odpłynął pierwey do Kadyxu, niżeli woyska Francuzkie nad brzegi doyśdź zdążyły. Posłały one iednak oddziały jazdy do Moguer i aż do Ajamonte. Rozpędziły pozostałych tam rokoszanow i oczyściły cały brzeg aż do Algarbii. Nie zadługo potem przybył sam Xże Dalmacyi z iedną dywizyą piątego korpusu z Estramadury do Sewilli, poczynił potrzebne rozporządzenia, posłał większą cześć swoiego woyska do oblegaiącego Kadyx korpusu, dokąd wrociły iuż były dawniey odciągnione bataliony. Xże Dalmacyi udał się sam do głowney kwatery Xcia Belluny do Chiklany; obiechał całe obszerne stanowisko woysk Francuzkich, i ponaradzeniu się obu Marszałkow zaczęto z nową żywością bombardować Kadyx i ciągnąć daley roboty około oblężenia. Xże Dalmacyi powrocił stamtąd do Sewilli, gdzie, iak się zdaie, iakiś czas zabawi.

Woysko Francuzkie ucierpiało wiele trudow z powodu nadzwyczaynych tego lata upałow, ale o iego wygody miana iest naywieksza staranność. Zboża i chleba ma podostatkiem, a wino dochodzi go regularnie.

Z Prezburga d. 6 Września.

Po trzecim posiedzeniu seymu, na którem przeczytane zostały propozycye od tronu, nie było daley żadnego posiedzenia. Stany naradzaią się tym czasem na prowincyonalnych posiedzeniach.

Z Panczowy d. 29 Sierpnia.
(Z Gazety Prezburskiey.)

Rozgłoszona nie dawno wieść, że 3000 Rossyanow przybyło do Belgradu, i że Rossyyskie woysko zostało przez Turkow rozproszone, nie potwierdziła się dotąd. To tylko wiemy dowodnie, że Jenerał Sass przymuszony był w mnieyszey Wołoszczyznie na drodze do Kraiowey przy Kalafat stoczyć z Baszą Jsmail-bejem uporczywą walkę, w którey iednak utrzymał się przy placu bitwy i drodze. Z tem wszystkim Jsmael-bey ugruntował się w mnieyszey Wołoszczyznie, i oprocz Kalafatu, opanował wiele innych mieysc i wszystkie wyspy na około Widynu. Rozpuszczona przez podrożnych wiadomość, iakoby Mola aga był ścięty, iest zmyślona. Trzyma się owszem ieszcze w twierdzy i nikogo tam nie wpuszcza.

DODATEK

DO N^ru 75.

GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 18. WRZEŚNIA 1811 Roku WE SRODĘ.

Z Warszawy d. 14 Września.

JO. Xże Józef Poniatowski, Minister Woyny i Wódz naczelny woyska Polskiego, wysłany od N. Pana do Paryża z powinszowaniem N. Cesarzowi Francuzów, &c. &c. narodzenia się Króla Rzymskiego, po czteromiesięcznem w stolicy wielkiego narodu bawieniu się wyiechawszy z niey, przeiechał dnia 31 Sierpnia przez Frankfort nad Menem, w pierwszych dnia b. m. stanął w Dreznie, a tu codziennie spodziewany.

Minister Woyny.

Dowiaduiąc się, że zbiegli od robot fortyfikacyynych nie czekaiąc zapłaty włościanie, po Departamentach roznoszą wieści, iż im ich należytość zatrzymaną zostaie, a przez to nowo do twierzd wysłanych robotnikow trwożą i buntuią, chociaż przedsięwziętemi są wszelkie środki, w skutku których należytość włościanom codziennie opłacaną zostaie, a tym sposobem onychże od szkodzących narzekań w każdym względzie oddala; chcąc iednakże, aby, robotnicy regularnie opłacani zostaiąc, przy robotach ciągle zostawali, postanowiłem, aby każdy włościanin zostaiący w potrzebie opuszczenia, za zezwoleniem swych przełożonych, twierdzy, opatrzony był drukowaną kartką przez dozorcow, officera, i Kommissarza Jeneralnego zaświadczoną, w którey ilość dni roboczych, i summa za też dnie wypłacona, będzie wyrażona. W skutek więc takowego postanowienia, każdy robotnik, powracaiący do domu bez kartki powyżey wzmiankowaney, uważany będzie iako zbiegły, i natychmiast na powrot przez władze mieyscowe do robot odsyłanym bydź powiniem.

Radzca Stanu, Zast: Min: Woyny
(Podpisano) *Wielhorski.*

Z Konstantyn pola d. 10. Sierpnia.

Zamysł W. Wezyra przeprawienia woyska zaraz po wzięciu Ruszczuka za Dunay, zdaie się, iż znalazł więcey trudności w wykonaniu, niżeli się spodziewano. Potrzebne dla zarzucenia pływaiącego mostu pontony, które z Widynu musiano sprowadzić, natrafiły w drodze na przemagaiącą liczbę statkow Rossyyskich, które dalszą ich żeglugę wstrzymały, i W Wezyr musiał w to mieysce posłać woysko i działa dla ich oswobodzenia. Dla przyśpieszenia więc uskutecznienia pierwszego iego planu, odebrali wszyscy cieśle w Adryanopolu rozkaz, aby natychmiast udali się z swoiemi narzędziami do Ruszczuka, dla robienia potrzebnych pontonow i tratew.

W przeszłym miesiącu rachowano siłę W. Wezyra 50,000 bitnego żołnierza, a od tego czasu przyszły mu znaczne posiłki i ieszcze codziennie do iego obozu przychodzą.

Korpus Ismaila-bey Sereskiego przeznaczony do uważania Serwianow i zmocnienia załogi Widynu, przybył iuż do Lom, skąd daley postępuie.

W. Sułtan obsypał, iak mowią, W. Wezyra za okazaną w ostatniey bitwie pod Ruszczukiem gorliwość i waleczność honorowemi znakami i pochwałami, i posłał mu procz tego 3 sobolowe futra dla baszow, ktorzy się w tey bitwie naylepiey popisali.

Przybywaiące z obozu osoby powiadaią, iż teraźnieyszy W. Wezyr zamiast czczego poprzednikow swoich orientalnego przepychu i wygod, przestaie na prostym, mało co od innych rożniącym się namiocie, i wykonanie tylko woyskowych planow zdaie się całą iego myśl zaymować.

Będący w Skutary tak nazwany Bekiar Odaleri, czyli dom zaiezdny dla bezżennych janczarow, gdzie od dawnego czasu przebywała z nayodleglejszych okolic Azyi znaczna liczba janczarow, a osobliwie pod czas przeszłych rewolucyy, tam spiski układali i broń ukrywali, został z rozkazu W. Sułtana rozebrany. Ukrywaiący się tam janczarowie zostali pochwytanemi i poduszonemi, albo rozproszonemi. Taki sam los czeka inne podobne w Konstantynopolu domy.

D. 28 p. m. powstał znowu przez nieostrożność w Konstantynopolu pożar, ktory znaczną część miasta, a naywięcey domow Ormianow między Jeni i Kumkapi pochłonął.

Angielska fregata Pomona, ktora dla zabrania powracaiącego z Persyi Angielskiego Ministra Harford Jones pod Dardanelle przybyła, i prosiła o pozwolenie, ażeby dla bezpieczeństwa swego zarzucić mogła za pierwszym zamkiem na kanale kotwice, miała od Porty nie zezwalaiącą odpowiedź odebrać.

Z Bukarestu d. 29. Sierpnia.

Podług nadeszłych z Kraiowey pod d. 23 b. m. ostatnich donieśien, Basza Sereski, Ismail-bey, i Kara Osman Oglu stoią przy Lom przeszło z 30 tysiącznym korpusem, z ktorego aktualnie 15,000 ludzi na brzeg Wołoski przeprawili i dwa oszancowane obozy; ieden przy wsi Czuperten, drugi przy Kalafat założyli, skąd kilka razy napadli iuż na stoiących także obozem Rossyanow.

W. Wezyr oczekiwany iest w Lom, i mniemaią, iż po swoim tam przybyciu znaczną liczbę woyska na lewy brzeg Dunaiu poszle. Mieszkańcy dwoch powiatow Mehedinz i Tirguszyl, obawiaiąc się napadu Turkow z Orsowy, przenieśli się po większey części do Siedmiogrodzkiey ziemi.

Do Fokszan przybyło kilka Rossyyskich pułkow piechoty i kozakow, ktore do 9tey i 15tey dywizyi należą. Przeznaczone one są do zluzowania stoiącego dotąd przy Obilesty korpusu Jenerała Essen, i uważania poruszenia Turkow w Silistryi, ktorzy zdaią się czynić przygotowania do przeprawy na lewy brzeg Dunaiu. Jenerał Essen wyruszył dziś rano z swoim korpusem z Obilestry i idzie przez Padu, Pitan, Koputszan i Turno do mnieyszey Wołoszczyzny, dla zmocnienia Jenerała Sass, ktory iest zasłaby dla działa-

nia zaczepnie przeciw Turkom.

Hamid-effendi nie poiechał, powracaiąc ſtąd, do głowney kwatery Roſsyyskiey do Giurgewo, ale przewieziony zoſtał z swoim orszakiem poniżey Piatra za Dunay. W Ruszczuku przyięła go eskortą z 500 koni złożona.

Jenerał Uwarow powraca ſtąd przez Odeſsę do Peterzburga.

Lubo od kilku dni rozſtawionych ieſt na każdey ſtacyi od Giurgewy do tuteyszego miaſta po 40 koni dla przybydź tu maiącego dowodzącego Jenerała Kutuzowa i wczoray wyszli nawet przeciw niemu dosyć daleko cały dywan i iego wiceprezes, Jenerał Stadter, nieprzybył iednak do tey chwili ieszcze.

W Giurgewo rozbieraią ciągle domy, ażeby więcey było mieysca dla woyska. Niepotrzebne tam działa odsełaią do Fokszan.

Dnia 16 i 17 Września 1811.
Cena zboż rożnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Na Monetę Kurant.	*Przednie.* Złp.	gr.	*Srednie.* Złp.	gr.	*Poſlednie* Złp.	gr.
Korz: Pszenicy	18	—	17	—	15	—
— Zyta	14	—	13	15	12	—
— Jęczmienia	14	—	13	—	12	—
— Grochu	15	15	14	15	13	—
— Owsa	7	—	6	15	6	10
— Jagieł	21	—	19	—	18	—
— Rzepaku	15	—	14	—	—	—

DONIESIENIA.

Niżey podpisany do sprzedarzy przez publiczną licytacyą Domu drewnianego z ogrodem na Przedmieściu Smoleńsko w Wydziale Trzecim Miasta Krakowa pod Nrm. 169 położonego, do Maſsy sukcessorow po niegdy Barbarze Szmagowey należącego, oszacowanego na złotych Polskich trzysta piedziesiąt ośm w monecie srebrney Courant, rezolucyą Wysokiego Trybunału Cywilnego I. Jnstancyi Departamentu Krakowskiego Wydziału Pierwszego, pod dniem 29 Września 1811 roku do Nru. 1670 wypadłą delegowany, uwiadomia, że gdy przysądzenie przygotowuiące tegoż *Domu* za summę czterysta dwadzieścia złotych Polskich w monecie Courant w dniu czternastym Sierpnia r. b. uskutecznione zostało, termin do stanowczego przysądzenia wspomnionego Domu na dzien czternasty Października roku bieżącego naznaczony ieſt, — Maiący chęć rzeczonego Domu nabycia wzywaią się by w dniu wyznaczonym o godzinie dziewiątey z rana w Domu pod Nrm. 456 w Rynku w mieszkaniu przyszłym Pisarza Aktowego niżey podpisanego stawili się, i tam podania swe do Protokołu podali; zbior Obiaśnien taxy Domu oraz kondycye sprzedarzy w mieszkaniu dotychczasowym tegoż Pisarza przy Ulicy Szpitalney w Domu pod Nrm. 622 przeyrzeć można; Dan w Krakowie 1. Wrzesnia 1811 roku.

Woyciech Olearski, J. K. X. Mct Notar usz Depart. Krakowskiego.

W dniu 30stym Września o godzinie 9 ey z rana w Domu Municypalnym odbywać się będzie licytacya przed W. Zarzeckim Prezydentem Miasta wolno handlowego Krakowa dochodów mieyskich następuiących, iako to:

Rogatkowego za Cenę Fiskalną	— — —	53746.
Czopowego Mieyskiego	— — — —	3557.
Suchey Taxy	— — — — —	21417.

Licytant winien się opatrzyć stosownie do każdego. Dochodu w 10tą Część summy szacunkowey, iako przed licytacyiny zakład. — Wolno zostaie każdemu wszystkie tu dochody obiać, co tak dla Miasta, iako też dzierżawy korzystnieyszem by było; licytacya iednak na każdy w szczególności odbywać się będzie — Warunki kontraktu, iako też Taryfy, podług których dzierżawca pobor czynić ma wolne są każdemu od dnia dzisieyszego, aż do rozpoczęcia licytacyi w Kancellaarymieyskiey przeyrzec. — Naywięcey daiacy otrzyma kontrakt i obeymie w dniu Iwszym Pazdziernika dochód przez niego zadzierżawiony. — Oczem Zasępca Prefekta Publiczność mieyscową i obcą uwiadomia —

Wielogłowski, Z. P. Kalinka, Z. S. J.

Obwieszczenie, którym się publiczność uwiadomia, że dobra Lscin z przyległościami Jasionna, Rakowek, Mogiła i Niebyła w Powiecie Jędrzeiowskim, z mocy rezolucyi Wys. Tryb. Cyw. I. Inst. Depar. Krak. do Nru 3273 r. b. wypadłey w Dep. Krak. położone, na zaspokoienie kwoty 15000 z. pol. z prowizyami od roku 1805 sukcessorom niegdy Juliana Łempickiego, przez Ur. Kazimierza Olechowskiego winney, sposobem licytacyi publiczney, dnia 28 Września r. b. o godzinie 9 z rana, tamże w Lscinie na gruncie rozpocząć się maiąceych w roczną dzierżawę wypuszczone będą Który, dóbr ponieważ intrata czysta rocznie iest w kwocie 7079 zp. przez biegłych zaprzysiężonych wyciągnięta. Zatem każdy chęć zadzierżawienia maiący z zaopatrzeniem wadium dziesiątey części, na terminimie i w mieyscu powyżey oznaczonym znaydować się może, gdzie warunki przed zaczęciem licytacyi, dzierżawy odczytane w głos zostaią. Dan w Jędrzeiowie d. 15 Września 1811.

Ign: Rzuchowski, Bur. Sądu Pokoiu Pow. Jęd: Depar. Krakow.

Trybunał Cywilny pierwszey Instancyi Departamentu Krakowskiego wzywa wszystkich opiekonow dzieci małoletnich, Administratorow mass kredalnych iako niemniey i wszystkich interessowanych, summy w bilonach Pruskich w depozycie Sądowym złożone maiących, aby z powodu zbliżaiącego się terminu redukcyi tychże bilonow potrzebne, a razem skuteczne przedsiewzięli środki końcem zapobieżenia szkodom, któreby poźniey ztąd ponieść mogli. W Krakowie d. 12 Września 1811.

Nikorowicz Prezes.

L. Chwalibogowski, Z. Sek.

Rzeczy ruchome po niegdy Ur. Andrzeiu Grabowskim pozostałe, to iest: suknie, bielizna stołowa, narzędzia gospodarskie bryczki, tudzież krowy, iałownik, barany, sprzedane będą przez publiczną licytacyą za gotowe pieniadze w monecie srebrney courant, we wsi Bierzanowie za Podgorzem, w Powiecie i Departamencie Krakowskim dnia 26 Września roku teraźnieyszego o godzinie 9 z rana. Oczem niżey podpisany do przedarży tey rezolucyą Wysokiego Trybunału pod dniem 7 Maia 1811 roku do Nru 1473 wypadłą, delegowany uwiadomia. W Krakowie d. 9 Września 1811 roku.

Woyciech Olearski, Notaryusz D. K.

Intendentura Dóbr i Lasow Narodowych Departamentu Krakowskiego. — Z powodu kończącego się w dniu 31 Października r. b. dzierżawnego kontraktu młynow Narodowych Krakowskich *Gorny* i *Dolny* zwanych, będzie odprawiać się nowa licytacya w biorze Intendentury d. 24 Września 1811 o godzinie 9 z rana, celem zadzierżawienia ich na lat 2 i miesięcy 7, poczynaiąc od 1 Listopada 1811 do ostatniego Maia 1815. — Warunki pod iakiemi wspomnione młyny, więcey daiącemu zadzierżawione zostana, będą przed zaczęciem licytacyi oznaymione, poprzedniczo zaś wiadomo się czyni, że gdy pretium fisci na pierwsze wywołanie ustanowioney iest 14,000 zł. pol. w kurant monecie, każdy przeto chęć licytowania maiący zaopatrzyć się ma w 10tą część summy pro prætio fisci ustanowioney, czyli w kwotę 1400 zł. pol. w kurant monecie, którą przed zaczęciem licytacyi złożyć będzie obowiązany, nadto po utrzymaniu się przy plus offerencyi, winien będzie dostateczną kaucyą za pewność opłacania wypadaiących skarbowi rat i utrzymanie w dobrym porządku budowy młynow złożyć, inaczey kontraktu otrzymać nie będzie mógł. — Wszyscy przeto chęć licytowania maiący, zechca się mieyscu i dniu wyżey oznaczonym znaydować. — W Krakowie d. 6 Września 1811.

Komar, Intendent.

Bogusławski, Sek.

Notaryusz publiczny Powiatu Olkuskiego na mocy rezolucyi JW. Prezesa Trybunału Cywilnego Iszey Instancyi Departamentu Krakowskiego do liczby 3060 wydaney, rzeczy ruchome, iako to suknie, sprzęty gospodarskie, konie, bydło, po zmarłym Danielu Piltzu pozostałe, w mieście Czeladzi we młynie dnia 22 miesiąca i roku bieżących o godzinie 9tey przed południem więcey daiącemu sprzedawać będzie.

Dan w Olkuszu dnia 6 Września 1811.

J. K. X. Mci Notaryusz publiczny Powiatu Olkuskiego Departametu Krakowskiego *Jozafat Wiślicki.*